

COLUMN

Kijken is nog geen zien

De radiologie groeit. Uit mijn vorige voorzitterscolumn *Niet alles hoeft in beeld* klonk een duidelijk signaal: wij kunnen en móeten het anders doen. Het is tijd onszelf scherper in beeld te brengen. De vele reacties laten zien hoe goed MemoRad wordt gelezen!

Maar goed, een discussie aanzwengelen is één ding, nu is het tijd voor concrete stappen. Want er komt een harde STOP in de zorg. Er komt onvermijdelijk een moment waarop grenzen aan de groei worden bereikt. Dan luidt de logische vraag: wat nu? Hoe gaan wij het nu anders doen? Ver voor de tijd van veilig opleidingsklimaat zei een opleider tegen mij: 'Jij bent als een hond: je kijkt wel, maar je ziet niet.' Ik moest lachen, maar het zette me ook aan het denken. Kijken kan ik wel, maar zie ik ook wat er aan de hand is? En geldt dat niet meer algemeen ook voor de zorg? Want kijken dat kunnen wij! En véél ook. Naar beelden, naar data, naar elkaar. Maar zien wij wat écht speelt?

Traditioneel zijn anamnese en lichamelijk onderzoek de belangrijkste instrumenten van elke arts. Beeldvorming was daar ooit slechts een aanvulling op, maar heeft de anamnese en het lichamelijk onderzoek inmiddels in toenemende mate verdrongen. Maar verklaart het beeld de klachten van de patiënt en zijn de therapeutische consequenties juist? Dragen deze scans echt ergens aan bij? Of moeten wij beter leren kijken en scherper toetsen of beeldvorming de belofte in richtlijnen waarmaakt en nog passend is in onze dagelijkse workflow? Hoe verandert de positie van beeldvormende diagnostiek? Is het tijd om als radiologen veel bewuster de rol van diagnostisch poortwachter te pakken en die rol ook structureel te gaan organiseren? Niet meer die klasieke ondersteuner die 'orders' uitvoert zonder daar zelf iets van te (kunnen) vinden, maar een sturende rol. Deze trend is al ingezet en zo'n harde STOP kan dan ineens zoden aan de dijk zetten. Ook voor onze collega-specialisten, bij wie de werkdruk net zo goed onhoudbaar wordt.

Kan kunstmatige intelligentie (AI) ons hierbij ondersteunen? Een slimme, onvermoeibare collega bij alle stappen in het radiologische proces: helpend bij beoordeling, verslaglegging en prioritering zodra de scan is gemaakt. En al eerder, bij triage van aanvragen op urgentie én bewezen meerwaarde. Bij optimalisatie van de planning, waardoor de juiste scan op het juiste moment bij de juiste patiënt plaatsvindt. Het is allemaal al mogelijk. Maar in de praktijk blijkt de inzet van AI-tools in ziekenhuizen vaak nog te kostbaar, te ingewikkeld en te traag om echt

ook: je gaat het pas zien als je het doorhebt. Het is indrukwekkend hoeveel collega's zich inzetten om de groei van de radiologie op te vangen.

Als NVvR kunnen wij deze initiatieven bundelen en delen. Een notitie hierover is in de maak. Naast het scherp in beeld brengen van de radiologie, is nu het moment om onszelf als radioloog in beeld te brengen. Zijn wij een radertje in een beeldmachine, met als belangrijkste doel verslagen maken? Of zijn wij kritische professionals die als diagnostisch en

'in de praktijk blijkt de inzet van AI-tools in ziekenhuizen vaak nog te kostbaar, te ingewikkeld en te traag om echt het verschil te maken'

het verschil te maken. Ons AIFI-project laat zien dat samen optrekken versnelt, schaalvoordeel oplevert en juridische, technische en financiële barrières kan doorbreken.

Een complete tijdlijn met beeldvormend onderzoek kan ook ondersteunen. Anno 2025 valt simpelweg niet meer aan patiënten uit te leggen dat het niet mogelijk is. Zeker nu ik weet dat het wél kan. Ik kijk en ik zie hoe complex we het in Nederland gemaakt hebben. Ik zie patiënten met paniek in hun ogen wanneer blijkt dat beelden van elders, ondanks hun toestemming, niet direct inzichtelijk zijn. Dát is mijn grootste motivator.

Dus ja, mijn opleider had gelijk: kijken is nog geen zien en Cruijff zei het trouwens

beeldgestuurd poortspecialist proactief deel uitmaken van het zorgproces met een digitale AI-assistent en zien wat er toe doet voor de patiënt, voor de zorg en voor onszelf.

Hoe zie jij jezelf als radioloog van morgen?

Jet Quarles van Ufford